

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/171/2018
Identifikačné číslo spisu:	1103899963
Dátum vydania rozhodnutia:	27.06.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1103899963.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu U. Z., bývajúceho v E., zastúpeného advokátskou kanceláriou FELIX NEUPAUER & PARTNERS, so sídlom Dvořákovo nábrežie č. 8/A, 811 02 Bratislava, proti žalovanej Wüstenrot stavebnej sporiteľni a.s., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 77, zastúpenej advokátskou kanceláriou Bartošík Šváby s.r.o., so sídlom Plynárenská č. 7/A, 821 09 Bratislava, o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou a náhradu mzdy s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 9Ct/12/2003, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2017 sp. zn. 2Co/138/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava I (ďalej ako „súd prvej inštancie“) domáhal určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou. Žalobu odôvodnil tým, že vzhľadom k tomu, že v roku 2001 došlo k organizačným zmenám, ktoré boli v rozpore s ustanoveniami Zákonníka práce a žalobca bol proti takýmto zmenám, ktoré by postihli aj jeho podriadených zamestnancov, sa stal nepohodlným, pričom žalovaná vyriešila jeho nedobrovoľný odchod tým, že dňa 20. júla 2001 bolo žalovanou žalobcovi doručené okamžité zrušenie pracovného pomeru. Žalobca oznámil žalovanej, že trvá na pracovnom pomere a podal v zákonnej lehote žalobu o neplatnosť okamžitého zrušenia pracovného pomeru a náhradu mzdy. Pracovný spor o neplatnosť okamžitého zrušenia pracovného pomeru bol prejednaný a rozhodnutý Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 7C/130/01 v prospech žalobcu a po podaní odvolania žalovanou bola Krajským súdom v Bratislave rozsudkom pod sp. zn. 8Co/452/02 potvrdená neplatnosť okamžitého zrušenia pracovného pomeru daná žalovanou žalobcovi. Napriek uvedeným skutočnostiam žalovaná na rokovaní o mimosúdnom vyrovnaní dňa 25. novembra 2002 žalobcovi doručila výpoveď z organizačných dôvodov podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, na základe ktorej sa mal jeho pracovný pomer skončiť uplynutím výpovednej lehoty, t. j. dňa 28. februára 2003. Žalobca uviedol, že na pracovnom pomere trvá a že uvedenú výpoveď považoval za neplatnú, pretože žalovaná tvrdila, že pracovný pomer skončil a na druhej strane mu dala výpoveď. Týmto nejde o právne relevantný prejav vôle, ktorý sa vyžaduje pri právnych úkonoch, t. j. taký prejav, ktorý smeruje

napr. k zrušeniu pracovného pomeru, keď podľa tvrdenia žalovanej už pracovný pomer bol platne ukončený. Žalobca ďalej uviedol, že vo výpovedi ako jednostrannom úkone absentuje určitosť ako ďalšia podmienka platnosti právneho úkonu, keď na jednej strane žalovaná tvrdila, že platne skončila pracovný pomer okamžitým zrušením pracovného pomeru a súčasne dala výpoveď z pracovného pomeru voči tomuto istému zamestnancovi, zároveň žalobca uviedol, že výpoveď daná žalovanou po predchádzajúcom doručení okamžitého pracovného pomeru sa prieči dobrým mravom a takýto úkon je absolútne neplatný. Žalobca ďalej poznamenal, že výpoveď je neplatná aj z ďalších dôvodov a to, že žalovaná riadne nezrušila miesto oblastného riaditeľa a že si nesplnila ponukovú povinnosť podľa § 63 ods. 2 Zákonníka práce a tým nebol daný dôvod výpovede zo strany žalovanej. Žalobca uviedol, že predmetná výpoveď odporuje zákonu, resp. ho obchádza, ak identická pracovná náplň funkcie oblastného riaditeľa ostáva, ale je vykonávaná v rozpore so zákonom na základe živnostenského oprávnenia, čím je táto absolútne neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Ďalej žalobca na pojednávaní konanom dňa 5. mája 2009 rozšíril žalobu a žiadal, aby mu súd priznal náhradu mzdy z titulu neplatného skončenia pracovného pomeru vo výške jeho mzdy od 1. marca 2003 do doby, kedy mu žalovaná umožní pokračovať v práci. Žalovaná žiadala v prípade, ak súd by bol toho názoru, že výpoveď nebola platná, aby v zmysle § 79 ods. 1 Zákonníka práce rozhodol, že pracovný pomer medzi žalobcom a žalovanou končí, pretože nemožno o d zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával.

2. Okresný súd Bratislava I (ďalej ako „súd prvej inštancie“) ostatným rozsudkom (v poradí tretím) z 11. februára 2016 č. k. 9Ct/12/2003-481 rozhodol, že skončenie pracovného pomeru výpoveďou z 18. novembra 2002 danej žalobcovi je neplatné a pracovný pomer žalobcu trvá aj naďalej. Ďalej výrokom II. zamietol návrh žalovanej na určenie, že pracovný pomer medzi žalobcom a žalovanou končí, pretože nemožno od zamestnávateľa - žalovanej spravodlivo požadovať, aby zamestnanca - žalobcu naďalej zamestnával. Výrokom III. súd prvej inštancie zamietol nárok žalobcu na zaplatenie náhrady mzdy v súvislosti s neplatným rozviazaním pracovného pomeru. A výrokom IV. rozhodol, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Rozhodnutie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie v ďalšom konaní, riadiac sa právnym názorom odvolacieho súdu, konal o zmenenej a doplnenej žalobe žalobcu vo veci samej, postupoval za aktívnej účasti oboch strán sporu, pričom prihliadol aj na to, čo všetko v konaní strany uviedli, zopakoval a doplnil dokazovanie oboznámením sa so spismi súdu prvej inštancie sp. zn. 7C/130/2001, sp. zn. 10C/12/2005 a dospel k záveru, že nároky strán sporu v nich uplatňované a súdne rozhodnutia v nich vydané nezakladajú prekážku postupu konania prejednávanej veci (§ 103 a nasl. O.s.p.). Súd prvej inštancie dôvodil, že skúmal všetky otázky relevantné pre posúdenie platnosti úkonu smerujúceho k skončeniu pracovného pomeru a zistil, že výpoveď má písomnú formu, bola žalobcovi riadne doručená, dôvod výpovede bol riadne vymedzený tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným dôvodom. Zo zápisnice zo zasadnutia stavebnej sporiteľne z 19. novembra 2002 mal súd za preukázané, že výpoveď bola vopred prerokovaná so zástupcami zamestnancov. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že žalovaná iba predstierala prijatie organizačného opatrenia so zámerom zastrieť svoje skutočné zámery, preto nebol naplnený prvý z predpokladov výpovedného dôvodu, čo má následne dopad na platnosť z hľadiska rešpektovania právneho princípu o súlade pracovnoprávneho úkonu zamestnávateľa s dobrými mravmi. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že konanie žalovanej spočíva v transformácii prevádzkových pracovníkov na živnostníkov s cieľom zabrániť hromadnému prepúšťaniu a ušetriť prostriedky, pričom práca zostala tá istá, je konanie v rozpore s čl. 2 Zákonníka práce zakotvujúci pozitívny príkaz výkonu práv a povinností vyplývajúci z pracovnoprávnych vzťahov, na podklade čoho vyhodnotil, že v danom prípade nedošlo k naplneniu predpokladu výpovedného dôvodu a uviedol, že výpoveď žalovanej daná žalobcovi v zmysle § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce je z dôvodu rozporu s dobrými mravmi neplatná. Súd prvej inštancie vo vzťahu k návrhu žalovanej, že ak súd určí, že výpoveď nebola platná, aby v zmysle § 79 ods. 1 Zákonníka práce rozhodol, že pracovný pomer medzi žalobcom a žalovanou končí uviedol, že predmetnému návrhu žalovanej nevyhovelo, nakoľko súd na daný prípad aplikoval Zákonník práce účinný ku dňu 18. novembra 2002. Súd prvej inštancie tak uviedol, že z uvedeného dôvodu rozhodnutie o tom, že pracovný pomer medzi žalobcom a žalovanou končí, pretože nemožno od zamestnávateľa - žalovanej spravodlivo požadovať, aby zamestnanca - žalobcu naďalej zamestnával, nemá oporu v § 79 ods. 1 Zákonníka práce v znení účinnom do 30. júna 2003, preto súd prvej inštancie tento návrh žalovanej zamietol. Súd prvej inštancie vo vzťahu k žalobcom uplatňovanej náhrade mzdy

uviedol, že pre posúdenie tejto právnej otázky je rozhodujúce, kedy začala plynúť premlčacia lehota na uplatnenie nároku na náhradu mzdy pri neplatnom rozviazaní pracovného pomeru. Súd prvej inštancie konštatoval, že trojročná premlčacia lehota začala plynúť dňa 1. marca 2003 a uplynula dňa 1. marca 2006, pričom žalobca si uplatnil právo na náhradu mzdy dňa 5. mája 2009, teda zjavne po uplynutí premlčacej lehoty. Vzhľadom k tomu súd prvej inštancie žalobcovi právo na náhradu mzdy priznať nemohol.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej ako „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu, žalovanej a vedľajšieho účastníka n a strane žalobcu rozsudkom z 29. novembra 2017 sp. zn. 2Co/138/2016 vo výroku I. potvrdil výrok súdu prvej inštancie, ktorým určil, že skončenie pracovného pomeru výpoveďou z 18. novembra 2002 danej žalobcovi je neplatné a pracovný pomer žalobcu trvá aj naďalej. Ďalej vo výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu o zaplatenie náhrady mzdy zamietol, v súvisiacom výroku, ktorým si súd vymienil, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej rozsudok zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vo výroku II. odvolanie Základnej organizácie integrovaného odborového zväzu Wüstenrot Land, proti rozsudku súdu prvej inštancie z 11. februára 2016, č. k. 9Ct/12/2003-481 odmietol. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo výroku, ktorým ustálil, že výpoveď je neplatná a že pracovný pomer aj naďalej trvá je vecne a právne správny a preto ho aj potvrdil (§ 387 ods. 1, ods. 2, ods. 3 CSP) a uviedol, že konanie žalovanej spočíva v zmene pracovných pomerov jeho zamestnancov na živnosť pod hrozbou výpovede, s dodatkom, že túto živnosť môžu vykonávať len pre žalovanú, sa prieči dobrým mravom v zmysle čl. 2 Zákonníka práce. Odvolací súd uviedol, že takéto konanie je tiež označované ako „švarcsystém“ a uviedol, že spomenuté je aj v rozpore s dobrými mravmi. Voči fiktívnym podnikateľom totiž objednávateľ ich „služieb“ vystupuje v pracovnom procese ako zamestnávateľ. Nárokuje si, aby dodržiavali pracovný čas, dbali na pokyny „nariadeného“, a vytvára im pracovné podmienky podľa vlastného šéfovského uváženia. Týmto pracovníkom súčasne nevzniká žiaden zákonný nárok na dovolenku, na náhradu mzdy za sviatky a ani iné zamestnanecké výhody zaručené Zákonníkom práce. Odvolací súd konštatoval, že v danom prípade žalovaná predstierala organizačnú zmenu za účelom transformácie pracovných vzťahov jeho zamestnancov n a živnosti. Odvolací súd uviedol, že z dokazovania pred súdom prvej inštancie bolo preukázané nielen, že na živnosť malo prejsť viacero zamestnancov v pracovnom pomere, avšak k zásadnej zmene typu práce nedošlo, nakoľko pracovná náplň ako aj hierarchia zostala zachovaná ako aj to, že žalovaná na presadenie svojho zámeru použila intenzívny nátlak, pričom nariadenie bolo také, že ak títo zamestnanci nebudú ochotní prejsť na živnosť, bude ich musieť žalovaná prepustiť. Vzhľadom na to odvolací súd uviedol, že niet pochyb o tom, že išlo o fiktívnu organizačnú zmenu, ktorou chcela žalovaná zastrieť svoje skutočné úmysly odporujúce dobrým mravom a konštatoval, že takéto konanie žalovanej nemožno považovať za zákonnú organizačnú zmenu. Vo vzťahu k výroku, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu o zaplatenie náhrady mzdy v súvislosti s neplatným skončením pracovného pomeru odvolací súd konštatoval, že nie je vecne a právne správny a tak ho odvolací súd zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie; to isté sa týka aj súvisiaceho výroku o trovách. Odvolací súd na záver zároveň zdôraznil, že skutkové okolnosti súdnej veci sú pomerne jednoduché a v podstate ani niet priestoru na vyvodenie iných skutkových záverov, než aké urobil súd prvej inštancie.

4. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej ako „dovolatelka“) dovolanie a to v rozsahu proti výroku a) odvolacieho súdu, ktorým potvrdil výrok súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa určil, že skončenie pracovného pomeru výpoveďou z 18. novembra 2002 danej žalobcovi je neplatné a pracovný pomer žalobcu aj naďalej trvá (ďalej len „výrok 1“) a proti výroku b) odvolacieho súdu, ktorým zrušil výrok súdu prvého stupňa, ktorým žalobu o zaplatenie náhrady mzdy súd prvého stupňa zamietol, a vec vrátil na ďalšie konanie (ďalej ako „výrok 2“). Prípustnosť dovolania odôvodnila poukazom na § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej ako „CSP“), t. j. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a uviedla, že dovolanie podáva z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu v časti „výroku 1“ spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolatelka v dovolaní namietala, že pokiaľ ide o § 7 ods. 4 Zákonníka práce (ďalej ako „Zákonník práce“) účinného v čase konania žalovanej a v súčasnosti formulované predmetné ustanovenie, ide o značne odlišnú situáciu, kedy žalovaná v čase udelenia výpovede žalobcovi nebola povinná využívať na plnenie svojich

úloh výlučne zamestnancov, ale mohla použiť aj iné osoby, a to napr. aj živnostníkov. Jedinou podmienkou bolo, aby prevažná časť úloh žalovanej bola zabezpečovaná zamestnancami, čo žalovaná dodržala a dodala, že žalovaná tak v čase konania neporušila Zákonník práce v účinnom znení. Dovolateľka ďalej poukázala na skutočnosť, že finančné inštitúcie, akou je aj dovolateľka, môžu od roku 2009 používať na plnenie svojich úloh osoby, s ktorými spolupracujú na obchodnoprávnom základe, t. j. finančných agentov a to na základe zákona č. 186/2009 Z.z. o finančnom sprostredkovaní (ďalej ako „FS“). Dovolateľka však ďalej uviedla, že aj keď uvedený zákon v čase konania neexistoval, táto prax nemôže byť považovaná v rozpore s dobrými mravmi a dodala, že nemožno o určitej praxi tvrdiť, že je v rozpore s dobrými mravmi, ak o niekoľko rokov neskôr je takáto prax zákonodarcom schválená. Dovolateľka uviedla, že informovanie zamestnancov o rušení ich miest a ak sa nestanú živnostníkmi nebude ďalšia spolupráca možná, nie je intenzívnym nátlakom, ale ide o ústretový krok. Dovolateľka uviedla, že organizačná zmena nie je v rozpore s dobrými mravmi a nie je simulovaná, nakoľko zrušenie pracovného miesta umožňuje samotný Zákonník práce, úmysel žalovanej ušetriť finančné prostriedky bol v konaní preukázaný a je zjavné, že žalovaná prijala písomné rozhodnutie a zrušila pracovné miesto žalobcu. Dovolateľka dodala, že je zrejmé, že organizačná zmena spĺňa všetky zákonné predpoklady podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce. Vo vzťahu k „výroku 2“ dovolateľka uviedla, že skončenie pracovného pomeru výpoveďou z 18. novembra 2002 danej žalobcovi je platné a pracovný pomer žalobcu netrvá a teda žalobca nemá voči žalovanej nárok na náhradu mzdy. Za otázky, ktoré v rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu neboli ešte riešené, vo „výroku 1“ dovolateľka považovala otázky 1/ Či je v rozpore s dobrými mravmi konanie zamestnávateľa - finančnej inštitúcie v roku 2002, spočívajúce vo výkone organizačných zmien v tom zmysle, že celá sieť prevádzkových pracovníkov pobočiek zamestnávateľa, ktorí vykonávali najmä finančné sprostredkovania, sa prevádzkala na živnosť, tzn. pracovné pomery zamestnancov mali byť ukončené, títo zamestnanci mali získať živnostenské oprávnenie a uzavreli by s a medzi nimi a zamestnávateľom zmluvy o finančnom sprostredkovaní, pričom cieľom bolo zabrániť hromadnému prepúšťaniu zamestnancov a ušetriť prostriedky zamestnávateľa k zásadnej zmene typu a organizácie práce nedošlo, zostala zachovaná aj hierarchia a obsah práce oblastných riaditeľov, takíto zamestnanci mali vykonávať živnosť iba pre žalovaného a dotknutým zamestnancom bolo tiež oznámené, že ak s transformáciou na živnosť nebudú súhlasiť, žalovaný bude nútený ich prepustiť ? 2/ Či je organizačná zmena, kedy zamestnávateľ v novembri 2002 zrušil pracovné miesto zamestnanca, ktorého sa týkalo konanie s cieľom ušetriť finančné prostriedky zamestnávateľa, simulovaná ? 3/ A či spĺňa organizačná zmena zákonné predpoklady, aby mohla byť považovaná za organizačnú zmenu podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce ? Zároveň dovolateľka v dovolaní navrhla, aby dovolací súd „výrok 1“ odvolacieho súdu zmenil tak, že výrok súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa určil, že skončenie pracovného pomeru výpoveďou z 18. novembra 2002 danej žalobcovi je neplatné a pracovný pomer žalobcu trvá aj naďalej, zmenil tak, že žalobu žalobcu v časti o určenie, že skončenie pracovného pomeru výpoveďou z 18. novembra 2002 danej žalobcovi je neplatné a pracovný pomer žalobcu trvá aj naďalej, zamietol a aby „výrok 2“ odvolacieho súdu zmenil tak, že výrok súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa žalobu v časti o zaplatenie náhrady mzdy zamietol, potvrdil. Zároveň dovolateľka tiež navrhla, aby jej voči žalobcovi priznal náhradu trov konania na súde prvej inštancie, trov odvolacieho konania, ako aj trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Žalobca v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovanej uviedol, že dovolanie žalovanej a otázky v ňom položené významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Uviedol, aby určitá otázka mala byť relevantná z hľadiska uvedeného ustanovenia, musí mať zreteľné charakteristické znaky a to najmä musí ísť o otázku právnu a nie skutkovú. Žalobca vo vyjadrení poukázal na to, že argumentácia žalovanej o tom, že zákon o FS kreoval inštitútom finančných agentov nový právny stav, pri ktorom by už takáto transformácia odbytovej siete nebola v rozpore s dobrými mravmi, by bola relatívne aplikovateľná, avšak iba ak pre kategóriu finančných poradcov, pričom pri zamestnancoch pracujúcich v kategórii oblastný riaditeľ, tak títo zamestnanci boli vedúcimi zamestnancami žalovanej, prostredníctvom ktorých boli realizované jeho obchodné ciele. Žalobca ďalej uviedol, že po roku 2000 sa žalovaná rozhodla znížiť prevádzkové náklady a to transformáciou celej svojej zamestnaneckej siete na živnostníkov a v prípade oblastných riaditeľov s a jednalo o krok v rozpore s nielen vtedajšou, ale aj súčasnou legislatívou. Od 1. októbra 2002 činnosti regionálnych manažérov prevzali tzv. agentúrne riaditelia (ďalej ako „AR“). AR pre žalovanú vykonávali a doteraz vykonávajú identické činnosti, ktoré predtým zabezpečovali oblastní riaditelia v zamestnaneckom

pomere, pričom hlavnou činnosťou AR bolo a aj doteraz je riadenie im podriadených tzv. viazaných finančných agentov (ďalej ako „VFA“). Žalobca ďalej uviedol, že zákon o FS v § 9 definuje VFA a aj vzťah nadriadenosti a podriadenosti medzi finančnou inštitúciou a VFA. Zo znenia však nevyplýva, že by takto definovaný VFA okrem vykonávania finančného sprostredkovania mohol vykonávať v súlade s týmto zákonom a j riadenie a koordináciu iných VFA. Žalobca konštatoval, že riadiaca činnosť a pôsobnosť AR nielenže nemá oporu v žiadnom ustanovení zákona o FS, ale je v priamom rozpore s § 1 Zákonníka práce. Žalobca vo vyjadrení na záver navrhol, aby dovolací súd rozhodol tak, že dovolanie žalovanej odmietne a prizná žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým je možné napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu pri splnení zákonom stanovených predpokladov a podmienok. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP) a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania, resp. predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie dovolaním napadnúť (úspešne). Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8.1. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.2. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Žalovaná v danom prípade vyvodzuje prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

10. Dovolací súd vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP uvádza, že dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Za dosiaľ dovolacím súdom nevyriešené dovolaťka označila tri otázky, a to 1/ „Či je v rozpore s dobrými mravmi konanie zamestnávateľa - finančnej inštitúcie v roku 2002, spočívajúce vo výkone organizačných zmien v tom zmysle, že celá sieť prevádzkových pracovníkov pobočiek zamestnávateľa, ktorí vykonávali najmä finančné sprostredkovania, sa prevádzkala na živnosť, tzn. pracovné pomery zamestnancov mali byť ukončené, títo zamestnanci mali získať živnostenské oprávnenie a uzavreli by sa medzi nimi a zamestnávateľom zmluvy o finančnom sprostredkovaní, pričom cieľom bolo zabrániť hromadnému prepúšťaniu zamestnancov a ušetriť prostriedky zamestnávateľa k zásadnej zmene typu a organizácie práce nedošlo, zostala zachovaná aj hierarchia a obsah práce, takíto zamestnanci mali vykonávať živnosť iba pre žalovaného a dotknutým zamestnancom bolo tiež oznámené, že ak s transformáciou na živnosť nebudú súhlasiť, žalovaný bude nútený ich prepustiť?“ 2/ Či je „organizačná zmena, kedy zamestnávateľ v novembri 2002 zrušil pracovné miesto zamestnanca, ktorého sa týkalo konanie s

cieľom ušetriť finančné prostriedky zamestnávateľa, simulovaná ?“ 3/ „Či spĺňa organizačná zmena zákonné predpoklady, aby mohla byť považovaná za organizačnú zmenu podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce ?“

11. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b) CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

11.1. Uvedený dôvod prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu predpokladá, že danú právnú otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu preto daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Na rozdiel od doterajšej právnej úpravy v zmysle Občianskeho súdneho poriadku, keď výlučne odvolací súd mohol vysloviť, že je v jeho rozhodnutí riešená otázka zásadného právneho významu, na ktorú samostatným výrokom pripustil dovolanie a dovolací súd nemal oprávnenie skúmať, či skutočne ide o otázku zásadného právneho významu, ale bol oprávnený preskúmať takéto rozhodnutie odvolacieho súdu iba v rámci pripustenej otázky, súčasná právna úprava dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená, a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania. Dovolací súd o tom, že dovolanie je z tohto dôvodu prípustné, nevydáva osobitné rozhodnutie, ale sám si posúdi túto otázku ako predbežnú a v prípade, že dospeje ku kladnému záveru, ide o prípustné dovolanie a dovolací súd bez ďalšieho preskúma napadnuté rozhodnutie a meritórne o ňom rozhodne. Predpokladom prípustnosti dovolania je dôsledné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom musí uviesť svoj názor na riešenie tejto právnej otázky (§ 393 ods. 2, 3 CSP). V konkrétnom prípade musí dovolateľ relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože zásadná právna otázka nebola dovolacím súdom dosiaľ riešená, pričom dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a ako aj odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ (porovnaj Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 1382).

12. V nadväznosti na uvedené, dovolací súd vo vzťahu k otázke 1/ uvádza, že odvolací súd predmetnú otázku osobitne neriešil, pretože dovolateľka ju nenastolila v odvolacom konaní a teda to nie je otázka, od riešenia ktorej by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Uvedené platí aj vo vzťahu k otázke 2/ (viď uznesenie NS SR sp. zn. 2 Cdo 71/2018).

13. Vo vzťahu k otázke 3/ dovolací súd uvádza, že dovolateľka síce vymedzila otázku, ktorú odvolací súd riešil, avšak uvedenú otázku nevymedzil, resp. nekonkretizoval zákonným spôsobom tak, ako to je uvedené v bode 11.1., t. j. dovolateľka v uvedenej právnej otázke neuviedla svoj právny názor na riešenie tejto právnej otázky a v čom táto nesprávnosť, resp. nezákonnosť predmetnej otázky spočíva.

14. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd uzatvára, že vzhľadom k tomu, že žalovaná nevymedzila právne otázky spôsobom vyplývajúcim z § 421 ods. 1 písm. b) CSP neostávalo najvyššiemu súdu iné ako dovolanie v otázkach 1/, 2/ a 3/ podľa § 447 písm. f) CSP odmietnuť.

15. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.